

Avrupa Bilgisayar Yetkinlik Sertifikası (ECDL): Türkiye'deki Uygulamalar

Hüseyin Can ŞENEL

Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Fakültesi
Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü
b0439049@hacettepe.edu.tr

Doç. Dr. Süleyman Sadi SEFEROĞLU

Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Fakültesi
Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü
sadi@hacettepe.edu.tr

ÖZET

Teknolojinin çok hızlı bir şekilde geliştiği ve yaşamın her alanını etkilediği günümüzde bu çağın gerekliliklerine ayak uydurmak hem bireylere hem de toplumsal kurumlara önemli sorumluluklar yüklemektedir. Bilgi çağı olarak da adlandırılan günümüzde bireylerin toplumun gelişmesine katkı sağlayabilmeleri için bilgiye hızla ulaşmaları, ulaştıkları bilgiyi işleyebilmeleri ve bu bilgilerden yeni bilgiler ortaya çıkarmaları beklenmektedir. Bu nitelikleri taşıyan bireylerin kendilerini gerçekleştirmiş, bilgi teknolojilerini etkili bir şekilde kullanabilen, bilgisayar okur-yazarı bireyler oldukları söylenebilir. Günümüzde dünya çapında temel bilgisayar okur-yazarlık standartlarını belgelendiren sertifika ECDL-F vakfı tarafından geliştirilen ECDL'dir. ECDL birçok Avrupa ülkesinde (Avrupa Birliği üye ülkeleri dahil) bilgisayar yetkinliğini simgelemektedir. Ülkemizde de özellikle son yıllarda yapılan çalışmalar ile ECDL sahibi nüfus artmaktadır. Bu çalışmada da ülkemizde son yıllarda yoğunlaşmakta olan ECDL çalışmaları incelenmiştir.

Anahtar Sözcükler: ECDL, bilgisayar yetkinliği, ECDL projeleri

ABSTRACT

In today's world the rapid development of technology bring up new responsibilities to individuals and institutions. The developments affect all aspects of our daily lives. In today's society, also known as knowledge society, individuals are expected to make contributions to development of society. In order to be able to make contributions, individuals need to have specific types of skills to reach information very quickly, process it and generate new information from it. It can be said that individuals with these specific skills, individuals who use information technologies effectively, are considered as computer-literate. Today there is a certificate called ECDL (European Computer Driving License). ECDL is accepted and used all over the world, which states one's computer-adequacy. ECDL was developed by the foundation of ECDL-F. In many European countries (also in European-Union countries) ECDL represents computer-adequacy. In Turkey, especially with the recent efforts, significant number of people received ECDL certificates. In this study the latest developments and studies in Turkey in relation to ECDL have been analyzed.

Keywords: ECDL, European Computer Driving Licence, ECDL projects

1. GİRİŞ

İçinde bulunduğumuz ve bilgi çağı olarak da bilinen çağ hızlı değişimlerin yaşandığı bir çağdır. Bu çağda, hem bilgi kapsamı, hem de teknolojik gelişmeler büyük bir hızla değişmekte ve yayılmaktadır. Bu bağlamda bilginin kapsamı, bilgiye erişim şekli ve hızı değişmekte, bilgiye erişimde yeni kanallar ortaya çıkmaktadır. Bu oluşumlar, doğal eğitim sistemlerini de etkilemektedir. Bu amaçla eğitim kurumları, örneğin, bilgisayar teknolojilerinden yararlanma çabası içinde değişik uygulamalar yürütmektedirler. Bu hızlı değişimlere ayak uydurmaya çalışan eğitim sistemleri kendilerinden beklenen özelliklere sahip bireyleri yetiştirmeye yönelik önlemleri almaya çalışmaktadırlar [5].

Günümüzde bilgi teknolojilerini etkin şekilde kullanmadan hayatın sürdürülebilmesi gün geçtikçe zorlaşmaktadır. Özellikle bilginin artış hızı bilgiyi takip etmemizi zorlaştırmaktadır. Gelişmekte olan bir ülke olarak belki de bilginin çoğalma-yayıma hızını en yakından takip etmesi gereken ülkelerden biri Türkiye'dir. Bu bağlamda düşünüldüğünde bilgiyi takip etmenin, bir anlamda hayatı sürdürebilmenin de ancak bilgisayar okur-yazarı olmakla mümkün olacağı açıktır.

ECDL dünya çapında saygınlığı ve yeterliliği olan; sahiplerinin temel bilgisayar becerilerine sahip olduğu kabul edilen bilgisayar yetkinliklerini sertifikalandırma sistemidir. Günümüzde birçok hükümet, kamu kuruluşu ve dünya çapında saygınlığı olan özel kuruluşlar ECDL standartlarına ve bireylerin ECDL sahibi olmalarına hem destek sağlamakta hem de birçok alanda ECDL sahibi bireyleri tercih etmektedirler.

Tüm dünyada artık standartlaşmış olan temel bilgisayar okur-yazarlığı sertifikalandırma sistemi ECDL hakkında, özellikle son yıllarda, ülkemizde de birçok çalışma yapılmaktadır. Bu çalışmada da amaç ülkemizde ECDL ile ilgili gelişmeleri tartışmaktır.

2. ECDL Nedir?

ECDL Dünya çapında saygınlığı olan bilgisayar kullanım yetkinliği sertifikalandırma sistemidir. ECDL (European Computer Driving License-Avrupa Bilgisayar Yetkinlik Sertifikası) Avrupa dışında ICDL

(International Computer Driving License-Uluslararası Bilgisayar Yetkinlik Sertifikası) olarak bilinir. Bu sertifikalandırma sistemi birçok hükümet, kamu kuruluşları, uluslararası kuruluşlar ve özel sektör kuruluşları tarafından bilgisayar kullanım yetkinliği olarak benimsenmiştir.

Günümüzde ECDL sadece bir sertifika olmaktan çıkmış uluslararası alanda kabul görmüş bilgisayar yetkinliği standardı haline gelmiştir. Sertifikanın kendisi tüm Dünya'da tanınmış ve kabul görmüş bir program olduğu için birçok alanda ECDL sahibi bireylere çeşitli avantajlar sağlamaktadır. Öte yandan ayrıca ECDL yeterliklerine sahip olan birey günümüz dünyasında çok önemli bir yetenek olan bilgisayar okur-yazarlığı becerilerini kazanmış olacağı için hayatının her alanında daha az sorunla karşılaşması beklenmektedir.

Bilgisayar okur-yazarlığı bilişim konusundaki temel kavramları anlayıp, temel bilgisayar programlarını kendi mesleği içerisinde kullanmak olarak adlandırılabilir [1], [4]. Çağımız bilgi teknolojileri çağıdır. Bilgi teknolojileri çağında bilgisayar okur-yazarı olmayan birey çağın insanı olmaktan çıkar ve toplumsal yaşama etkili bir şekilde katılamaz.

ECDL, uluslararası ve kar gütmeyen bir organizasyon olan ECDL-F vakfı tarafından geliştirilmiştir. ECDL-F vakfı Avrupa'nın üst düzey ve önde gelen bilgisayar dernekleri tarafından kurulmuş, kar amacı gütmeyen bir kuruluştur. ECDL programı, sağlayıcı bağımsızdır. Gelişen bilgi teknolojileri dünyasına uyum sağlamak amacıyla düzenli olarak güncellenir. Sınavlar, tüm dünyada aynı standart ve süreçler izlenerek disiplin ve güven içinde gerçekleşir.

ECDL eğitim ve sertifikasına sahip olunmasının basit bir şekilde yalnızca bireylere katkı sağlamakla kalmayıp o bireylerin çalıştıkları kurumlar için de öneminin büyük olduğu söylenebilir. Temel bilgisayar becerilerine (ECDL) sahip bireylerin daha üretken olduğu ileri sürülebilir. Bu bireyler tüm temel işlerini sahip oldukları bilgi teknolojileri bilgileriyle kolayca ve hızlı bir şekilde gerçekleştirebilirler. Ayrıca ECDL sahibi bireylerin kaliteli ve hızlı bir şekilde ürün geliştiriyor olmaları maliyetleri de olumlu yönde etkiler.

Bilgi teknolojileri kullanarak hazırlanan ürünlerin daha kaliteli oldukları ileri sürülebilir. Özellikle yeni bilgilere sahip bireylerin hazırladıkları ürünlerin çağa uygun olduğu, daha nitelikli olduğu söylenebilir. ECDL standartlarına sahip bireyler yapmak istedikleri işleri bilgisayar teknolojilerini kullanarak kısa yoldan, boşa zaman harcamadan kolaylıkla gerçekleştirir. Ayrıca bütün kurum ve kuruluşlar günümüzde bilgisayar temelli çalışmakta, kurumların hem iç işleri hem de diğer kurumlarla olan ilişkilerinin çoğunda bilgisayar teknolojileri kullanılmaktadır. Özellikle kamu kuruluşlarında bilgisayar sayıları hızla

artmaktadır. Bu kaynakların etkili kullanılması yine bu malzemeyi kullanabilecek bireylerin becerileriyle doğru orantılıdır. Ayrıca kurumlara personel seçmede bir yeti olarak ECDL standartları kullanılabilir.

Öte yandan ECDL'in bir takım toplumsal yararları da beraberinde getirdiği söylenebilir. Unutulmamalıdır ki bir topluluk ancak bir arada; hep beraber yeterli bilgi seviyesinde olduğunda ileri gidebilir. ECDL sistemini hazırlayan ECDL-F vakfı da kendisine ilke olarak; toplumların bilgi toplumlarına dönüşmesini sağlamak, yaşam boyu eğitimi desteklemek, üretkenliği artırmak gibi kazanımları belirlemiştir. Bir toplumda ne kadar bilgisayar okur-yazarı birey varsa o toplum çağın o kadar içinde demektir. Ayrıca bilgisayar okur-yazarı birey sadece kendisine yararlı olmakla kalmaz hem çevresindekileri hem de kendinden sonra gelen kuşakları eğiterek onların da çağın insanı olmasını sağlar.

3. ECDL İstatistikleri

ECDL-F vakfı CEPIS (Council of European Professional Informatics Societies- Avrupa Profesyonel Bilişim Dernekleri Konseyi) tarafından 1997 yılında Avrupa'da bir bilgisayar yetkinliği standardı geliştirilmesi amaçlanarak kurulmuştur. ECDL ile Avrupa Birliği ülkelerinde yaşayan insanların aynı standartlarda bilgisayar okur-yazarlığı bilgileriyle ortak bir belgeye sahip olmaları hedeflenmektedir.

ECDL günümüzde tüm dünyada 148 ülkede ve 32 dilde sunulmaktadır. 22.000.000 test merkezi ve 7.000.000 sertifika adayı bulunmaktadır [2]. Ülkemizde ise 25 şehirde 4 dilde sunulan ECDL 100 test merkezinde uygulanmakta ve 5.000 ECDL adayı bulunmaktadır [2].

4. ECDL Programları ve Temel ECDL müfredatının İçeriği

ECDL programında çok çeşitli alt programlar bulunmaktadır. Bu programlardan en geniş ve bu çalışmada göz önünde bulundurulmuş program ECDL Temel olarak adlandırılan programdır. Bunun dışında ECDL İleri, ECDL Cad, ECDL Web, ECDL Image, ECDL Multimedia gibi alt programlar bulunmaktadır. Bu çalışmanın temeli olan ECDL temel programının içeriği aşağıdaki gibi özetlenebilir.

ECDL Temel Müfredatı	
<ul style="list-style-type: none"> • Bilgi teknolojisi temel kavramları • Bilgisayarı kullanmak ve dosyaları yönetmek • Kelime işlemci • Hesap çizelgesi • Veritabanları • Sunum • Bilgi İşlem 	<p>ECDL Temel: 7 Bölüm tamamlanır. ECDL Başlangıç: Herhangi 4 bölüm tamamlanır.</p>

ECDL Müfredatı • Kelime işlemci • Hesap çizelgesi • Veritabanları • Sunum	Her bir modül ayrı ayrı bir sertifika, toplam 4 sertifika ECDL İleri Kelime işlemci ECDL İleri Hesap çizelgesi ECDL İleri Veritabanı ECDL İleri Sunum
ECDL CAD Bilgisayar destekli çizim uygulamalarında pratik yetkinlik	ECDL CAD
ECDL Web Temel Web tasarım uygulamalarında pratik yetkinlik	ECDL Web Temel
ECDL Image Maker Image Maker uygulamalarında pratik yetkinlik	ECDL Image Maker

ECDL Temel müfredatı bilgisayar okur-yazarlığının önemli kısmını açıklayan 7 modülden oluşmaktadır [2], [7]. Bunlar;

Modül 1 - Bilgi Teknolojileri (IT) Kavramları: Bu modül kişisel bilgisayarların fiziksel ve mantıksal çalışma yapısını açıklamaktadır. Bilgisayarın temel parçaları, bu parçaların işlevleri, bilgisayarın günlük hayatta kullanım alanları, bilgi güvenliği, donanım yazılım özellikleri, bilgi ağları, telif ve yasa, bilgisayar ve sağlık gibi temel konuları kapsar.

Modül 2 - Bilgisayar Kullanımı ve Dosyaların Yönetimi: Bu modülde işletim sistemleri ve bilgisayar işlevleri, masaüstünde çalışabilme, dosya yönetimi (silme, kopyalama, yapıştırma, sıkıştırma), virüs bilgileri (denetleme, temizleme, korunma), yazıcı özellikleri gibi konular ele alınmaktadır.

Modül 3 - Kelime İşleme: Bu modülde kelime işlemci programında yeni belge yaratma, belge özelliklerini değiştirebilme, sayfaya tablo, grafik, resim gibi çeşitli görsel unsurlar (nesnel) ekleme ve düzenleme, sayfa yapısında değişiklikler yapma, belgeyi biçimlendirme, posta birleştirme ve belgeleri yazdırma gibi konular işlenmektedir.

Modül 4 - Hesap Tablosu: Bu modülde hesap tablolarını açma, hesap tablolarının ayarlarını değiştirme, hücre kavramı, hücrelere veri girme, satır ve sütun kavramları, verileri taşıma, silme, hücreleri biçimlendirme, çalışma sayfaları ve özellikleri, formüller ve işlevler, grafikler ve hesap tablolarının çıktılarını alabilme konuları bulunmaktadır.

Modül 5 - Veritabanı: Bu modülde veritabanı kavramı, veritabanının temel bileşenleri, tablolar, tablo tasarımı, tablolara veri girme, tablolar arası ilişkiler, formlar, veritabanında bulunan bir bilgiye erişebilme, sorgular, elde edilen bilgileri raporlayabilme, veritabanından çıktı alabilme gibi konular bulunmaktadır.

Modül 6 - Sunum: Bu modülde sunum programını açıp kapayabilme, sunum programının temel ayarlarının yapılması, araç çubuklarının tanınması,

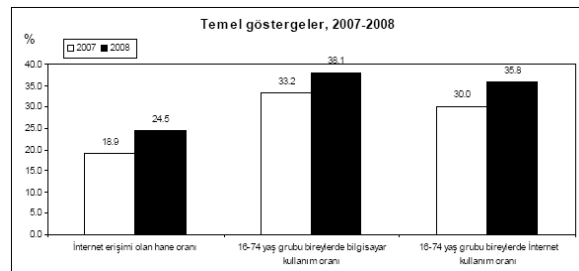
sunum oluşturma, slayt özellikleri ve şablonlar, asıl slayt, sunulara resim, ses, grafik, çizim gibi çoklu ortam öğeleri ekleme, ekran efektleri, yazdırma işlemleri gibi konular işlenmektedir.

Modül 7 - Bilgi ve İletişim: Bu modül iki kısımdan oluşmaktadır. İlk kısım İnternet ikinci kısım ise İletişim konularını içermektedir. İnternet kısmında temel internet terimleri, güvenlik özellikleri, web gezintileri, web tarayıcıları, webde arama gibi konular işlenirken iletişim kısmında elektronik posta, haberleşme (ileti yollama, silme, özelleştirme) ve posta yöntemleri gibi konular işlenmektedir.

5. Türkiye'deki Uygulamalar

Türkiye'de ECDL CEPIS (Council of European Professional Informatics Societies - Avrupa Profesyonel Bilişim Dernekleri Konseyi) üyelerinden biri olan Türkiye Bilişim Derneği (TBD) tarafından ECDL Bilişim ve Eğitim A.Ş ile işbirliği halinde yönetilmekte ve geliştirilmektedir. Türkiye'de ECDL Lisans sahibi TBD'dir. ECDL Bilişim ve Eğitim A.Ş ise tek yetkili alt lisansördür [2]. Ülkemizde ECDL sınavları da Türkiye Bilişim Derneği tarafından görevlendirilen bağımsız gözetmenler tarafından yönetilmektedir.

Araştırma sonuçları Türkiye'de bilgisayar kullanma oranlarının düşük olduğunu göstermektedir [8]. T.C. Başbakanlık Türkiye İstatistik Kurumunun 2008 yılı Nisan ayı içerisinde gerçekleştirilen Hanehalkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması sonuçlarına göre hanelerin yalnızca % 24,5'i İnternete erişim imkânına sahiptir. İnternete bağlanmayan hanelerin % 29,6'sı evden İnternete bağlanmama nedeni olarak İnternet kullanımına ihtiyaç duymadıklarını belirtmişlerdir [8].

Aynı araştırma sonuçlarına göre 16-74 yaş grubundaki hanehalkı bireylerinin bilgisayar ve İnternet kullanım oranları sırasıyla % 38,1 ve % 35,8'dir. En son kullanılan zaman dikkate alındığında ise, 2008 yılı Ocak-Mart döneminde 16-74 yaş grubu hanehalkı bireylerinin % 34,3'ü bilgisayar kullanmakta olup, bu bireylerin % 62,4'ü hemen hemen her gün bilgisayar kullanmaktadır. Yani hemen her gün bilgisayar kullanan bireyler yalnızca %21,4'e denk gelmektedir.

Bilgisayar ve İnternet kullanım oranının en yüksek olduğu yaş grubu 16-24'tür. Bu yaş grubunu 25-34 yaş grubu izlemektedir. Bu oranlar da bilgisayar teknolojilerine genç bireylerin daha çok ilgi gösterdiğini açıklamaktadır.

En son kullanım zamanına göre bireylerin* bilgisayar ve İnternet kullanım oranları (%)

En son kullanım zamanı		Bilgisayar			İnternet		
		Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın
Bilgisayar ve İnternet kullananlar	Türkiye	38,1	47,3	29,1	35,8	44,8	27,0
	Kent	48,8	56,7	37,0	44,6	54,3	35,1
	Kır	22,1	30,0	14,4	19,7	27,4	12,1
Son üç ay içinde (Ocak-Mart 2008)	Türkiye	34,3	43,2	25,6	32,2	40,6	24,0
	Kent	42,6	52,3	33,0	40,6	50,0	31,4
	Kır	19,1	26,4	12,0	16,8	23,3	10,4
Üç ay - bir yıl arasında	Türkiye	1,8	2,2	1,4	2,2	2,8	1,7
	Kent	2,1	2,4	1,7	2,5	2,7	2,2
	Kır	1,2	1,7	0,8	1,8	2,9	0,7
Bir yıldan çok	Türkiye	2,0	2,0	2,1	1,4	1,5	1,4
	Kent	2,2	2,0	2,3	1,6	1,6	1,5
	Kır	1,8	1,9	1,7	1,1	1,2	1,0
Hiç kullanmadı	Türkiye	61,9	52,7	70,9	64,2	55,2	73,0
	Kent	53,2	43,3	63,0	55,4	45,7	64,9
	Kır	77,9	70,0	85,6	80,3	72,6	87,9

16-74 yaş

İşte yukarıda belirtilen bu oranların artırılması, günümüze hitap edebilen bireylerin yetiştirilmesi, bireylerin bilgisayar teknolojilerine yakınlaşmaları sağlamak için ülkemiz çapında çeşitli kampanyalar başlatılmıştır. Bu kampanyalar aşağıda incelenmektedir.

5.1. “Türkiye Okuyor Kampanyası” Projesi

3 Ocak 2008 tarihinde Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği tarafından yayınlanan emirle “Türkiye Okuyor Kampanyası” başlatılmıştır. Dünyada hızla gelişen ülkemizin aynı gelişimi kültürel alanlarla da takip etmesi için başlatılan projede amaç ülke genelinde okuma-yazma bilmeyen bireylere okuma-yazma öğretme, toplumun her kesimindeki bireylere okuma alışkanlığı kazandırma ve ülkemizde hızla yaygınlaşan bilgisayar kullanımının etkin ve verimli hale getirilmesidir. Kampanya Cumhurbaşkanının himayelerinde Milli Eğitim Bakanlığı ve Kültür ve Turizm Bakanlığının işbirliğine ilaveten diğer kamu ve özel kurum ve kuruluşların katılımıyla başlatılmıştır. Kampanya kapsamında her ilin kendi bünyelerinde alt gruplar teşkil etmeleri esas alınmıştır.

Kampanyanın süresi 4 yıl olarak belirlenmiş ve hedef kitle olarak toplumun her kesimi belirlenmiştir. Kampanyanın gerekçesi ise (Bilgisayar okur-yazarlığı çerçevesinde) bilgisayar okur-yazarlığı konusunda bilgi ve beceri kazanmış nitelikli insan gücünün erken yaşta yetiştirilmesinin bilgi toplumunun gereği olarak gösterilmiştir.

Kampanyanın gerçekleşmesi sürecinde Türkiye Bilişim Derneği ile çeşitli etkinlikler planlanmıştır. Bunlar;

- Eğitim içeriklerinin planlanması ve geliştirilmesi,
- Öğrenme ortamlarının hazırlanması,
- Eğitim ortamı ve uygulama planının yapılması,

- Gerektiğinde eğitim gönüllüleri platformunun kurulması,
- Test merkezleri kurulması ve ECDL sertifikasyon sisteminin kurulması, olarak belirlenmiştir.

Valiliklerde oluşturulan gruplar tarafından her valilik kendi çalışmalarını yürütmektedir. İl valiliklerinden alınan kararlardan bazıları ise şöyledir;

- Halk eğitim merkezleri tarafından bilgisayar kurslarını düzenlenmesi,
- Okullarda bulunan Bilişim Teknolojileri sınıflarından faydalanarak bu sınıflarda kursların açılması,
- Başarılı olan adaylara sertifikalarının verilmesi,
- Okullarda bilgisayar okur-yazarı olmayan personelin tespit edilerek kurslara katılımının sağlanması, şeklinde kararlar alınmıştır.

Proje henüz devam etmekte olduğundan çok geniş istatistikler bulunmamakla beraber projenin faydalı olduğu yönünde bilgiler çeşitli valilikler tarafından duyurulmaktadır.

5.2. “Dijital Uçurumun Kapatılması: Türkiye’nin E Dönüşümü için Gençlerin Etkin Kılınması ” Projesi

"Bilgisayar Bilmeyen Kalmayacak" projesi olarak da bilinen bu proje, Türkiye’de sayısal uçurumun kapatılması hedefi ile 81 ilde 1.000.000 gence internet tabanlı Avrupa Bilgisayar Yeterlilik Sertifikası (ECDL) eğitimi fırsatı sunmayı hedeflemektedir. Proje, yalnızca sayısal uçurumun kapatılmasına destek vermekle kalmayıp aynı zamanda bilgi ve iletişim teknolojileri alanında istihdam eksikliğini de doldurmayı öngörmektedir [9].

Proje süresi 30 ay olarak belirlenmiş ve proje bütçesi olarak 750.000 Amerikan doları ayrılmıştır. Projenin öncelikli hedef kitlesini 30 yaş altındaki dezavantajlı gençler oluşturmaktadır. Projede genç kızlar ve kadınlar ön plana çıkarılmıştır. Gençlerin akran eğitimi modeli ile bilgi ve iletişim teknolojileri konusunda kapasitelerinin artırılmasını hedefleyen “E-Yönetişimin Gelişimi için Gençlerin Etkin Kılınması” Projesi üzerine inşa edilen bu proje Avrupa Bilgisayar Yetkinlik Sertifikası (ECDL) yeterliliği kazandıracak e-öğrenme modeli ile Türkiye’de bilgisayar okur-yazarı genç sayısını 1.000.000’a çıkarmayı hedeflemektedir.

Bu proje kapsamındaki eğitimlere www.bilgitoplumu.net adresinden ulaşılması mümkündür. E-öğrenme yolu ile gençlere ulaştırılacak MS Office 2007 eğitimi Microsoft Office, Word, Excel, PowerPoint, Outlook ve Access eğitim paketinden oluşmaktadır. MS Office eğitim paketi

temel, orta ve ileri seviye eğitim içeriğini kapsamaktadır.

Gönüllü eğitimler aynı zamanda bilgisayar ve internet bilgisi olmayan dezavantajlı gençlere yüz yüze akran eğitimleri yoluyla temel bilgisayar eğitimi ulaştıracaktır. Gönüllü akran eğitim takımı, gençlerin eğitimleri boyunca oluşabilecek sorunlarına destek olabilmek için bölgesel danışmanlık birimleri olarak da çalışacaklardır.

Oluşturulacak internet Portal'ı üzerinden 1.000.000 genç, Türkiye'deki diğer gençlik çalışmaları ve bilgi teknolojilerindeki yenilikler hakkında bilgilendirilecektir. Türkiye'nin en büyük eğitim ve gençlik ağı ile gençlerin forumlar aracılığıyla proje hedeflerine katkı sağlaması hedeflenmiştir [9].

5.3. “Bilgisayar Okur-Yazarlığı Seferberliği” Projesi

Türkiye Bilişim Derneği (TBD), “bilgisayar okur-yazarlığı seferberliği” adında bir proje başlatmıştır. Dört yıl içinde 1 milyon kişiyi ECDL (Avrupa Bilgisayar Yetkinlik Sertifikası) sahibi yapmayı hedefleyen seferberlik 19 Haziran 2008 tarihinde başlatılmıştır.

TBD ve ECDL Türkiye işbirliği ile oluşturulan ‘Bilgisayar Okur-Yazarlığı Seferberliği’ destekçi kuruluşların sayısının artması ile tüm Türkiye geneline yayılması planlanmaktadır. Bu seferberlik için Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) ile de işbirliği yapan TBD, MEB’e bağlı 31 ilde toplam 36 Halk Eğitim Merkezi’ni ECDL Yetkili Test Merkezi olarak belirlemiştir. ECDL eğitimi alanlar bu Halk Eğitim Merkezleri’nde sınava girerek sertifika almaya hak kazanacaklardır.

5. 4. Üniversitelerdeki Uygulamalar

Ülkemizde birçok üniversitede özellikle üniversite birinci sınıflar düzeyinde zorunlu Bilişim dersleri okutulmaktadır. Sunulan dersler farklı isimlerle anılmakla beraber kapsam olarak temel bilgisayar becerilerini içermektedir.

Bunun yanı sıra bazı üniversiteler ECDL yetkili test merkezi olarak ECDL sertifikaları için kurs düzenlemekte ve sertifika sınavlarını yürütmektedirler. Bu üniversiteleri şu şekilde sıralayabiliriz; Sakarya Üniversitesi, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, TOBB-ETÜ, Mersin Üniversitesi, Beykent Üniversitesi (ECDL sahipleri ilk yıl sunulan Bilişim dersinden muaf sayılmaktadır.), Anadolu Üniversitesi, Ankara Üniversitesi (Ankuzem), Galatasaray Üniversitesi, Selçuk Üniversitesi, Erciyes Üniversitesi ve Fatih Üniversitesi.

5. 5. Milli Eğitim Bakanlığının Çalışmaları

Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde değişik birimler tarafından bilgisayar okur-yazarlığı sertifika programları sunulmaktadır. Bu programların içeriği ECDL müfredatı ile örtüşmekle beraber içeriğin sunulması için kullanılan sürelerde farklılıklar bulunmaktadır.

Bilişim teknolojileri alanında yaşanan gelişmeler öğretim programlarında da bir takım değişiklikler yapma gereğini doğurmaktadır. Bu bağlamda Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı, yeni bir “İlköğretim Bilgisayar Dersi (1-8. Sınıflar) Öğretim Programı” hazırlamıştır. 2007 Yılında uygulanmasına başlanan yeni öğretim programı bu alanda birçok yeniliği öğretme-öğrenme süreçlerine yansıtmayı amaçlamaktadır. İlköğretim bilgisayar dersi öğretim programı incelendiğinde içeriğin uluslararası bir standart olan “Avrupa Bilgisayar Yetkinlik Sertifikası” (ECDL) içeriğiyle örtüştüğü gözlenmektedir. Bilgisayar dersi öğretim programının, bu yönüyle uluslararası standartlara uygun olduğu anlaşılmaktadır [6].

6. SONUÇLAR

Günümüzde ECDL sistemi sadece bir sertifika sistemi olmaktan çıkmış ve bilgisayar yetkinliği açısından bir standart haline gelmiştir. Özellikle ECDL’in kuruluş amacı incelendiğinde de Avrupa çapında bilgisayar yetkinliği sağlama isteği göze çarpmaktadır.

Hızla gelişmekte olan ülkemizde bilgisayar kullanım oranı çok düşük seviyelerdedir. Bu oranın çok büyük bir kısmının da bilgisayarda müzik dinlemek, sohbet gibi amaçlarla oluştuğu göz önüne alındığında bilginin takibi konusunda yaşadığımız sıkıntıların büyüklüğü anlaşılacaktır. Economist Intelligence Unit e-readiness Rankings 2008 verilerine göre [3] Türkiye elektronik okur-yazarlık oranlarına göre dünyada 43. sırada bulunmaktadır. Hızla gelişim gösteren ülkemizin bilgiyi, özellikle artık büyük çoğunlukla dijital ortamlardan yayımlanan bilgiyi takip etmede gerilerde kaldığını görmekteyiz.

Bu açıkların kapatılması amacıyla ülkemizde çeşitli projeler yürütülmektedir. Fakat proje sonuçları incelendiğinde büyük yatırım ve heveslerle başlanan projelerin amaçlarına çok fazla ulaşmadan eridikleri görülmektedir. Özellikle projeler planlanan merkezlerden uzaklaştıkça etkilerini yitirmektedir. Bu nedenle daha ciddi ve sonuçları takip edilebilen projelerin özellikle Milli Eğitim Bakanlığının okullarda uygulayacağı programlarla yararlı olabileceği söylenebilir.

KAYNAKLAR

- [1] Childers, S. (2003). Computer literacy: Necessity or buzzword? *Information Technology and Libraries*, 22 (3), 100-104.
- [2] ECDL Turkey (2008). ECDL-European Computer Driving Licence. <Web: <http://www.ecdl.org.tr/content.asp?NewID=0000000000000016.TU&action=1>> (Erişim tarihi: 11 Ocak 2009).
- [3] *The Economist Intelligence Unit (2008). E-readiness rankings 2008: Maintaining momentum. A white paper from the Economist Intelligence Unit.* <Web: http://a330.g.akamai.net/7/330/25828/20080331192303/graphics.eiu.com/upload/ibm_ereadiness_2008.pdf> (Erişim tarihi: 11 Ocak 2009).
- [4] Lupo, D. (2001). Computer literacy and applications via distance e-learning. *Computers & Education*, 36(4), 333-345.
- [5] Seferoğlu, S. S., Avcı, Ü. ve Kalaycı, E. (2008). Sayısal uçurum: Türkiye'deki durum ve mücadelede uygulanabilecek politikalar. 25. Ulusal Bilişim Kurultayı, Bilişim'08 Bildiriler Kitabı, 17-21, Ankara: Türkiye Bilişim Derneği.
- [6] Seferoğlu, S. S. (2007). İlköğretim bilgisayar dersi öğretim programı: Eleştirel bir bakış ve uygulamada yaşanan sorunlar. *Eğitim Araştırmaları-Eurasian Journal of Educational Research*, 29, s. 99-111.
- [7] Tüfekçi, A. (2006). Avrupa bilgisayar yetkinlik sertifikası (ECDL): Temel bilişim sertifikasyon modeli ve uygulamaları. *Gazi Üniversitesi Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18, 38-48.
- [8] Türkiye İstatistik Kurumu (2008). 2008 Yılı hanehalkı bilişim teknolojileri kullanım araştırması sonuçları. *TÜİK Haber Bülteni*, Sayı 138 <Web: http://www.bilgitoplumu.gov.tr/duyuru/2008_Hanehalki_Anketi.pdf> (Erişim tarihi: 10.01.2009).
- [9] UNDP-Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (2008). <Web: <http://www.undp.org.tr/Gozlem2.aspx?WebSayfaNo=1770>> (Erişim tarihi: 11 Ocak 2009).